

מנשה קדישמן

אגודת
מנשה קדישמן

KADISHMAN

שעות פתיחת הגלריה:

ימים ב, ה, - 10:00-13:00

17:00-19:00

שבת - 10:00-14:00

רחוב חטיבה תשע מס' 15 עפולה (בצמוד להיכל התרבות)

עיריית עפולה

גלריה עירונית עפולה

“קדישמן חוזר לעמק”

דבר ראש העיר

עפולה, בירת העמק, מציינת השנה 80 להיווסדה.

עיריית עפולה החליטה לציין אירוע חשוב זה, בין היתר, בחנוכת גלריה עירונית לאמנות, בה ישולב, במסגרת אירועי השמונים, מיצג לתולדות העיר.

פתיחת הגלריה העירונית לאמנות במרכז עפולה, בתערוכתו של האמן מנשה קדישמן, מחזקת את הפעילות התרבותית בעיר וממקמת את עפולה על מפת הגלריות המובילות בארץ.

במסגרת פעילות הגלריה יהנו תושבי עפולה, האזור ושוחרי האמנות בכל הארץ מתערוכות איכותיות ומגוון רחב של פעילות יצירתית ותרבותית, כגון הרצאות בנושאי אמנות, שיח גלריה ומפגשים עם אמנים בעלי שם.

הגלריה תהווה מוקד משיכה לעיר מכל קצוות הארץ. בנוסף לכך תתקיים פעילות חינוכית שתשרת את תלמידי עפולה והעמק, ותנתן על ידי צוות המדריכים המקצועי של הגלריה.

כמו כן, מתוכננים מפגשים עם שכנינו הערבים, תוך כדי יישום פרויקטים משותפים, שיקרבו בין תלמידי בתי הספר באמצעות אמנות ויצירה.

חנוכת הגלריה משתלבת בתנופת הפיתוח וההתחדשות העוברת על העיר בשנים האחרונות. במהלכה נבנו ונחנכו בתים ומתקנים חדשים נוספים, שהעשירו את חיי התרבות ואיכות החיים בעפולה וחיזקו את מעמדה כבירת העמק.

אנו מגשימים היום חלום נוסף בגאווה ובשמחה.

יצחק מירון
ראש עיריית עפולה

כל מידות הציורים 80 x 60 ס"מ אקריליק על בד
עטיפה אנגלית טכניקה מעורבת

אפריל 2005

הדפסה דפוס עמק יזרעאל 1988 בע"מ

עיצוב הקטלוג ויעוץ לגלריה: רוני רכב

צילומים:

רן ארדה

אברהם חי

עדנה בן פורת

זכריה שדה

יעקב אגור

מנשה קדישמן נולד בתל אביב בשנת 1932, והחל את הקריירה האמנותית שלו בתחילת שנות השישים בלונדון כפסל מינימליסט. בהמשך דרכו, בשלהי שנות השישים, הוא הפך לחלוץ באמנות קונספטואלית. עבודתו מתקופה זו הוצגה בתערוכה בשנים 1971–1972 במוזיאון האוס לאנג בקרפלד. בביאנלה בונציה בשנת 1978 הביא קדישמן להכרה בינלאומית חשובה בצורך של האמן להחזיר את הטבע אל בין כותלי המוזיאון כאשר הופיע בדמות "רועה" עם כבשים חיות. עבודות האמנות במינימליסטיות שיצר קדישמן באדמה ובזכוכית בשנים ההן השפיעו על דור שלם של אמנים שפעלו אחריו. לקראת סוף שנות השמונים חזר קדישמן לפיסול ולציור, ודימויים נטורליסטיים זכו למשמעות חדשה וקיבלו ממד חשוב מאוד בעבודתו. סדרת ה"לידה" הופיעה לקראת סוף שנות השמונים. היא מייצגת את ה"אם הגדולה" המעניקה חיים ובה בעת מסמלת את השכול. העבודות הללו הן העבודות האקספרסיביות ביותר של קדישמן באותה תקופה. בסדרת ה"לידה", עקומות הקו המתפתלות פנימה והחוצה מנסות להביע באמצעות הברזל את כאבי הלידה ואת יציאתו של היילוד לעולם. הכאב והחרדה שחווה האם כחלק בלתי נפרד מתהליך הלידה, עם כח החיים של הרך הנוולד, נשזרים זה בזה. קדישמן הוא אולי האמן היחיד שהתייחס לפסוק "בעצב תלדי בנים" (בראשית ג' ט"ז) באופן מדהים, מחבר קדישמן את גורל האם לנושא אחר, שהוא ייחד לו עבודות רבות בפיסול וציור – "עקדת יצחק". בטיפולו הייחודי בנושא זה, מעניק האמן לשרה, האם, תפקיד חשוב לא פחות מזה של האב אברהם בהקרבת הבן, יצחק. שרה הופכת לדמות מודרנית של אמו של החייל הישראלי הנופל – ושל כל החיילים בכל המלחמות.

בעבודתו של קדישמן משנות התשעים, תקופה בה זכה בפרס ישראל, האם היא היולדת והאם היא המקריבה את ילדה ושתי הדמויות משתלבות זו בזו לאישיות אחת המודעת למגבלות יכולתה להגן ולשמור על ילדה בחיים. עבודות אחרות מתקופה זו ליכדו בעלי חיים ונוף ליחידה אחת בלתי נפרדת, כאילו העבודה נושאת ברחמה את הנוף, כאילו הנוף נספג ומשגשג בעבודה, בתוך גוף של חיה.

זהו דימוי חזון של חזרת האומה לאדמתה, עם שדות חרושים ובתים ממוקמים בצל עצי דקל. ההזדהות עם צמחייה ובעלי חיים מקומיים מאפשרת את התאקלמותם. עם זאת, זוהי פעולה כואבת מאוד מבחינת האקלים התרבותי, הפיזי והנפשי של השנים שלפני הקמת המדינה. חזרתו של קדישמן לנופים הללו ביוכל להקמת המדינה מעידה על כמיהה לחזור לנאיביות שאפיינה את התקופה החלוצית. קדישמן העניק לסדרה זו ולסדרת העקדה את השם: עמק הבכא – העצבות. השלב הנוכחי בעבודתו של קדישמן מטפל בעדינות שבין חומרים גסים ותעשייתיים ובין רגשות האדם. הכבשים הפכו לסמל המייצג את עקדת האדם.

קדישמן חי בעמק כחבר קבוצת יזרעאל בשנות החמישים. בתערוכה זו חוזר האמן לעמק וסוגר מעגל.

פרופ' מרדכי עומר
מנהל ואוצר ראשי
במוזיאון תל אביב

Menashe Kadishman was born in Tel Aviv in 1932, and began his artistic career in the early sixties as a minimalist sculptor in London. He continued on to become a pioneer of conceptual art in the late sixties. His work from this period was well-represented at the 1971-1972 show at the Haus Lange Museum in Krefeld.

An important international indication of the artist's need to bring Nature back into the museum halls was made by Kadishman at the 1978 Venice Biennale in his appearance as a "shepherd" with live sheep. The minimalist artworks in earth and glass which Kadishman produced in those years influenced an entire generation of artists who came after him. Towards the late 1980s, Kadishman returned to sculpture and painting, where a naturalistic imagery gained new significance and took on a very important dimension in his work. The Birth series appeared toward the end of the 1980s. It represents the "Great Mother" who gives life and, at the same time, symbolizes the bereavement. These works are among the most expressive in Kadishman's oeuvre of that period.

In the Birth Series, the winding line curves in and out, as if trying to express in iron the pangs of birth and the bursting forth of the newborn into the world.

The pain and anxiety of the mother inherent in the birth process, together with the life-force of the newborn infant, intertwine. Kadishman is perhaps the only artist to relate to the sentence "in sorrow shall you bear children". In an astonishing manner, Kadishman connects the maternal fate with another topic, one to which the artist has devoted many works in sculpture and painting - "the binding of Isaac". In his unique treatment of this subject, the artist accords Sarah, the mother, a role of no less importance than of the father Abraham in the intended sacrifice of the son, Issac. Sarah becomes a modern image of the mother of the fallen Israeli soldier - of all soldiers in all wars.

In Kadishman's work of the 1990s, the period when he was awarded the Israel Prize for sculpture, it is the mother who gives birth and the mother who sacrifices her child which is combined into one integrated personality aware of the limits of her ability to protect and keep her child alive. Other works of this period bring animal and landscape into one inseparable unit. It is as if the work is pregnant with the landscape, as if the landscape has been absorbed and thrives within the work, within the body of an animal.

It envisions a vision of "the nation returning to its land", with plowed fields and houses set in the shade of a palm tree. The identification with local flora and fauna make possible their acclimatization. Yet, it is a very painful act, in terms of both the physical and the spiritual-cultural climate of the years before the establishment of the State. Kadishman's return to these landscapes in the 50th year of the State attests to a longing to return to the naiveté which typified the pioneering era. To this series and to the Sacrifice series Kadishman gave the title: "Valley of Sadness".

The present stage of Kadishman's work confronts the tenderness between rough, industrial materials and human feelings. The sheep has become a symbol representing human sacrifice.

During the 50s Kadishman lived in Kibbutz Yizrael in the valley - with this exhibit he returns to the valley.

Prof. Mordechai Omer
Director and main curator of Tel Aviv Museum

ولد الفنان مناشيه كديشمن في مدينة تل ابيب عام ١٩٣٢م وبدأ بحياته الفنية في بداية الستينات من القرن العشرين كنحات بما يسمى "الاسلوب الادنى" في مدينة لندن. مع استمرار طريقه الفني في نهاية الستينات تحول الى فنان رائد في مجال الفن الادراكي. لقد تم عرض تماثيله من تلك الفترة في معرض في الاعوام 1971-1972 في 'متحف هاوس لانغ' في كريفيلد.

ادى الفنان مناشيه كديشمن الى وعي وادراك دولي هام بخصوص حاجة الفنان الى اعادة الطبيعة الى قاعات المتحف في معرض 'البيانليه' في مدينة البندقية عام 1978. عندما ظهر كراع مع خرفان حية. الاعمال الفنية قليلة الشكل التي كونها مناشيه كديشمن من التربة والزجاج خلال تلك السنوات اثرت على جيل كامل من الفنانين الذين تابعوه. نحو نهاية الثمانيات من القرن العشرين عاد مناشيه كديشمن الى ممارسة النحت والرسم. حيث حظيت تصورات طبيعية لمفهوم جديد ومنحها بعدا هاما جدا في عمله. سلسلة تكويناته المسماة 'الولادة' عرضت نحو نهاية الثمانيات. وهي تمثل "الام الكبيرة" التي تمنح الحياة. وفي نفس الوقت تمثل سلب الحياة. هذه الاعمال هي من بين تكوينات مناشيه كديشمن التعبيرية في تلك الفترة.

في سلسلة التكوينات 'الولادة'، تحاول تعرجات الخط الملتوية داخلا وخارجا التعبير بواسطة الحديد اوجاع الولادة وانطلاق الطفل الى العالم. الالم والهلع الذي جربته الام كجزء لا يتجزأ من عملية الولادة. مع قوة حياة الطفل المولود. مجدولة بعضهما البعض. لعل مناشيه كديشمن هو الفنان الوحيد الذي يذكر في عمله الاية الواردة في التوراة: 'بالوجع تلدين اولادا'.

بشكل مدهش يربط مناشيه كديشمن بين مصير الام وبين موضوع اخر. وهو الموضوع الذي كرس له هذا الفنان تكوينات كثيرة في مجال فن النحت والرسم. واقصد بموضوع 'تقييد اسحاق'. بمعالجته الوجدانية بهذا الموضوع يمنح الفنان الام سارة وظيفة ذات اهمية غير اقل عن وظيفة الاب ابراهام بتضحية ابنه اسحاق المعتمدة. الام سارة تتحول الى الصورة المعاصرة لام الجندي الاسرائيلي الذي يسقط قتيلًا في ساحة القتال ولكافة الجنود في جميع الحروب. في تكوينات مناشيه كديشمن في التسعينات من القرن العشرين. الام تلد والام تضحي ولدها. وهاتان الصورتان مندمجتان بعضهما البعض لصورة وحيدة التي تعي وتدرك قيود قدرتها على الحماية والمحافظة على ولدها حيا.

تكوينات اخرى من تلك الفترة قد وحدت حيوانات ومناظر الى وحدة وحيدة غير منفردة. وكأن التكوين يحمل برحمه المنظر وكأن هذا المنظر يندمج ويزدهر في التكوين داخل جسم حيوان. هذا هو تصور طوباوي لعودة الامة الى ارضها. مع حقول محروثة وبيوت مقامة في ظل النخل. إن التعاطف مع نباتات وحيوانات محلية يمكن تأقلمها. ومع ذلك هذه هي عملية مؤلمة جدا من ناحية الاقليم التربوي والجسماني والعقلي والنفسي للسنوات التي سبقت اقامة دولة اسرائيل. إن عودة الفنان مناشيه كديشمن الى تلك المناظر في يوبيل اقامة دولة اسرائيل يؤكد على الاشتياق للسذاجة التي ميزت العصر الرائد. لقد سمي مناشيه كديشمن هذه السلسلة وسلسلة التقييد " وادي الدموع".

المرحلة الحالية في عمل مناشيه كديشمن تعالج بدقة بين مواد خشنة وصناعية وبين عواطف الانسان. وتحولت الخرفان الى رمز يمثل تقييد الانسان.

“קדישמן חוזר לעמק”

רישומי העיפרון בקו חופשי רצוף ומדוייק מובילים את הצופה במסלול רב מוטיבים: אם מקוננת על קבר, איש – תן ופיו פעור בצעקה – תלונה אל השמים או דמות חייל חסר חיים בתחתית הקנווס. קווים אלו מדגישים את ראש הכבשה שמצויירת בכתמי צבע עזים. במרווחים שבין אוזניה ואפה הארוך ומצחה הרחב מתברר כי סומנה קורבן עוד בימי אברהם ושרה. הכבשה סמל לתום ועצב ובו זמנית מאשימה בעיניה השחורות (כעיניי האמן עצמו) את כולנו.

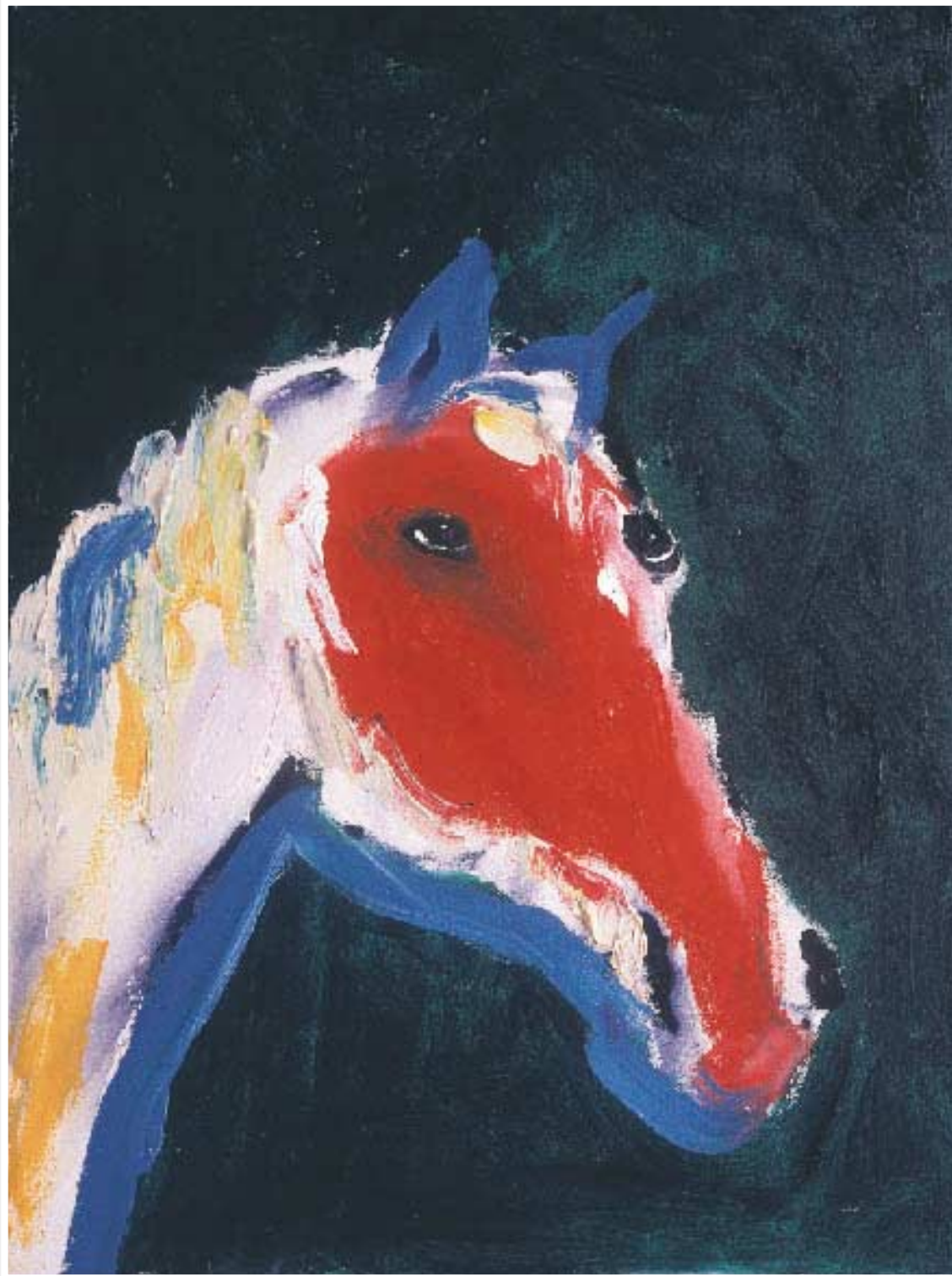
ביצירות שבתערוכה שורת גם אווירה של שלוה. קדישמן מתאר את העמק הפסטורלי בציורי מלבני כביסה בגוונים פסטלים; שדות חרושים, גבעות רועה ועדר כבשים, מקל נדודים, ברושים ויונים. לאלה מתחברים בעפרון רפה חיות בשיניים חשופות ואשה שמרימה בכוח השכול את בנה וגפיו המתות רפויות... והנא נשים רוקדות אוחזות יד ביד וחמור שחור רובץ בנחת.

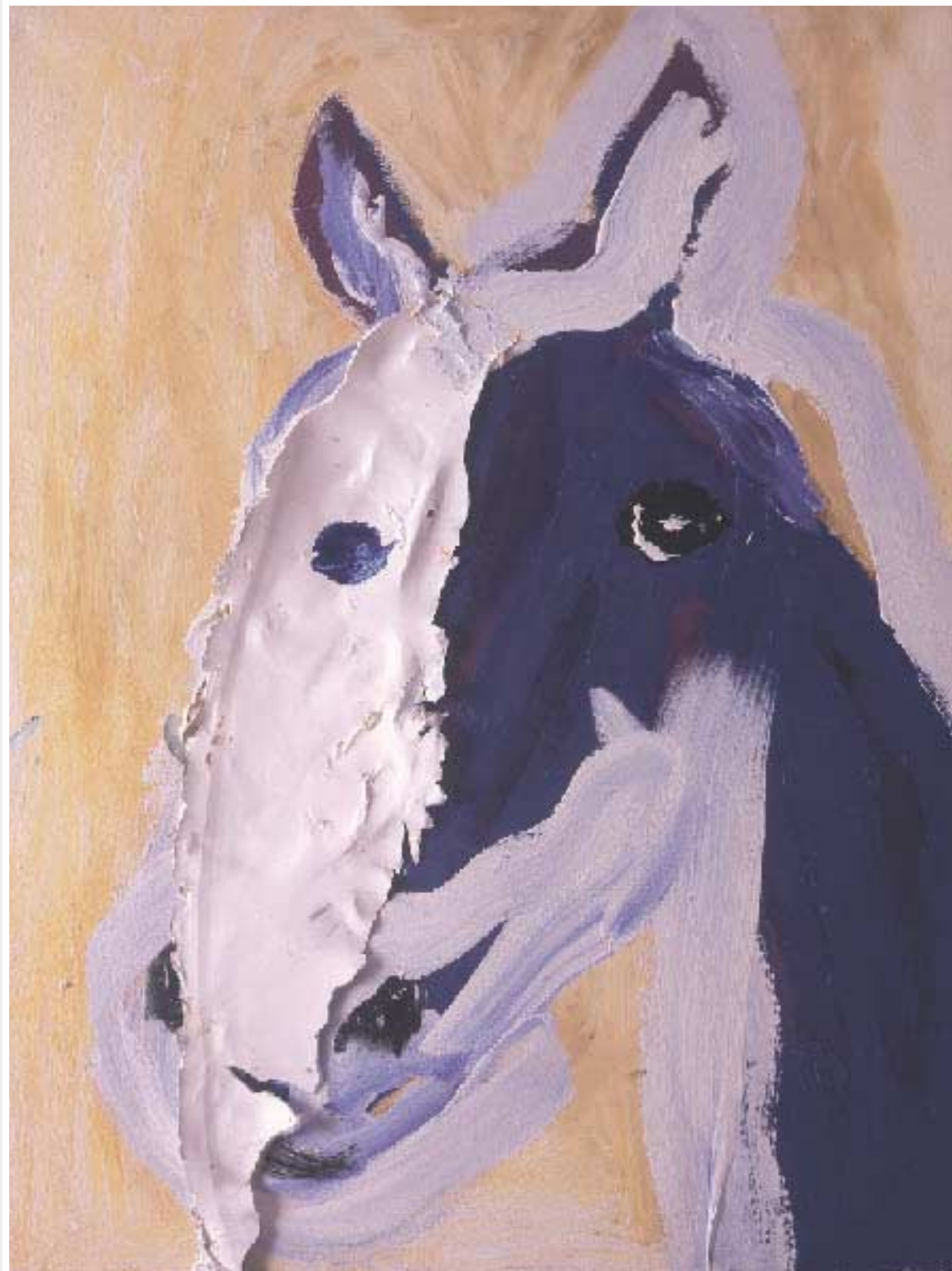
הדימויים מתחלפים וחוזרים ונחשף קשר הדוק בין מילים שבטקסט והרישום שבקו. בשניהם בולט רישול מתוחכם לצד חשיבה לעומק. קדישמן כותב כאילו מדבר ביום יום בשיחה ישירה מהלב ומצייר בקלילות אך קולע למקום עמוק, מהותי, איכפתי.

בדבק אקרילי מחבר האמן מברשות טעונות צבע שהתייבש אל הבד ויוצר אסמבלז' ששולטים בו טקסטורות מפתיעות – רמז לכך שהאמנות בעצם לא מצליחה לעורר ויזואלית ולהשפיע על המציאות באזור.

שילה דבור כשדי
אוצרת התערוכה

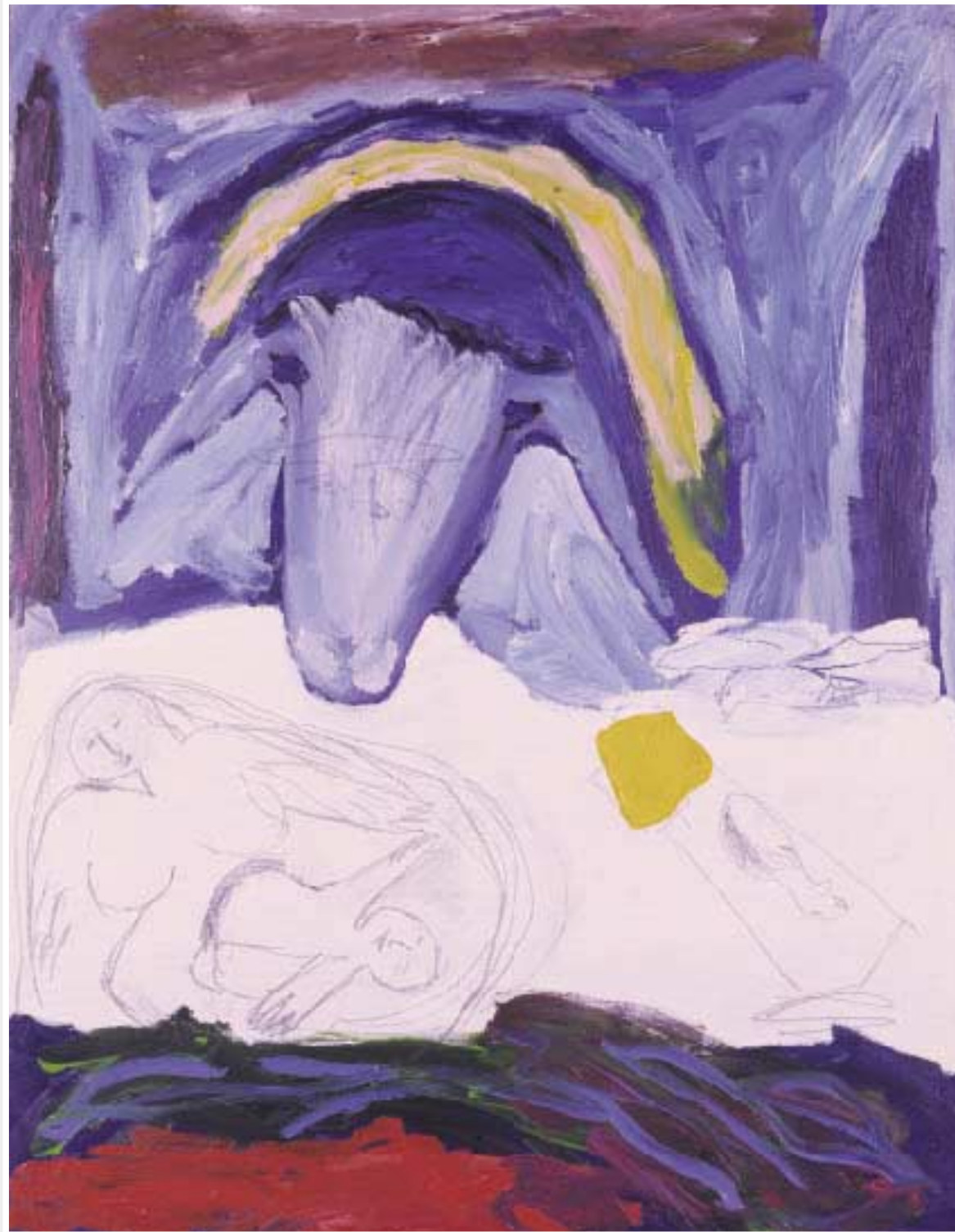

90 x 115 אקריליק על בד